

BROKOLİ (*Brassica oleracea* L. convar. *botrytis* (L) Alef. var. *cymosa*)

Botanik özellikleri

Kök: Kazık kök

Taç:

- ❖ Yeşil renkli çiçek tomurcukları + kalın ve etli çiçek saplarından oluşur.
- ❖ Ana bitki üzerindeki ana taçların kesilmesi durumunda yaprak koltuklarında yan taçlar oluşur.
- ❖ Yan taçların büyüklükleri ana taçtan daha azdır
- ❖ Ana taçların çapı 5-25 cm arasında değişir.
- ❖ Yan taçların çapı 5-10 cm arasında değişir.
- ❖ Ana taçların ağırlığı 100-750 g, yan taçların ağırlığı ise 10-75 g arasında değişir.
- ❖ Taç rengi çoğunlukla yeşildir. Mor renkli olanlara da rastlanır.

İKLİM ve TOPRAK İSTEKLERİ

- Brokoli yetiştiriciliğinde taç oluşumu ve kalitesi üzerinde sıcaklığın önemli bir etkisi vardır.
- Brokoli yetiştiriciliğinde optimum sıcaklık derecesi 18-20° C arasındadır.
- Bitki gelişmesi 10-15°C sıcaklıklarda yavaşlar, taç oluşumu gecikir. 10°C'nin altında yapraklar oluşsa da taç oluşumu meydana gelmez.
- Taçlar düşük sıcaklıklara duyarlıdır. Hafif donlardan etkilenir ve taç yüzeyinde kahve renkli lekeler oluşur.
- Taç oluşumu ve hasat dönemindeki yüksek sıcaklıklar taçların gevşek olmasına neden olur.
- Brokoli yetiştiriciliğinde 20°C'nin üzerindeki sıcaklıklar arzu edilmez.
- Brokoli hafif bünyeli kumlu-tınlı, milli-tınlı ve nemli toprakları sever.
- Fakir topraklarda sürgünler lifli yapıdadır ve içleri kof olur.

YETİŞTİRME TEKNİĞİ

- Brokoli sonbahar ve kış döneminde yetiştirilir.
- Yetiştiricilikte fide kullanımı esastır.
- Fide gelişimi için 4-7 haftalık bir dönem düşünülmelidir.
- Tohum ekim zamanı ve dolayısıyla dikim zamanı çeşit ve ekolojiye göre değişir.
- Fideler için tohum ekimi mart-nisan-mayıs ayları arasında yapılabilir. Ülkemizde mayıs-haziran ayları tercih edilir.
- Fide dikimi Ankara koşullarında 15 haziran-15 temmuz arasında yapılabilir.
- Dikimin gecikmesi taç oluşum zamanını geciktirir, verimi düşürür.
- Dikim aralıkları ana ve yan taç verimi üzerinde etkilidir.
- Erkenci çeşitlerde dikim aralıkları 60 x 25-40 cm olarak ayarlanır.

HASAT

- Brokolide hasat dikimden 90-110 gün sonra ana talar hasat edilebilir. Yan talar ise, dikimden 120-130 gün sonra hasat edilebilir.
- Ülkemiz koşullarında eylül-ekim-kasım- aralık ayı sonuna kadar hasat yapılabilir.
- Hasat ana ta normal iriliğini aldığında yapılır. Hasada gelmiş talar sıkı ve çiçek tomurcuklarının açmamış olması gerekir.
- Öncelikle ana talar hasat edilir. Bir brokoli bitkisinden 6-8 arasında yan ta hasat edilebilir.

➤ **Pazarlanacak taların**

- Bütün
- çiçek tomurcuklarının tamamen kapalı
- çiçek tomurcuklarının yeşil renkli
- sıkı yapılı ve yeşil renkli olması gerekir.

Kalite kriterleri

- Sıklık
- Görünüş (hastalık, koku, kalıntı)
- Çiçek sapları
- Őekil
- Renk
- İrilik
  - Çiçek buketlerinin saplarının çapı (8-20 mm)
  - Taların apı (6 cm–10 cm).
  - Ta boyu (20 cm'den fazla olmamalıdır).

Paketleme

- Brokoli taları mutlaka paketlenmiş olarak pazarlanmalıdır.
- Ambalaj malzemesi olarak streç film, plastik, karton ve tahta kutular kullanılabilir.

Muhafaza

- Brokoli taları 0°C'de 20-40 gün
- Derim dondurulmuş olarak (- 12-18°C) 6-16 ay saklanabilir.

Verim

0.500-1.500 kg/bitki